

Olsztyn, 26 sierpnia 2019 r.

PS-I.431.5.1.2019

Pan
Arkadiusz Dobek
Wójt Gminy Biskupiec
ul. Rynek 1
13-340 Biskupiec

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu Wójtowi treść wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w Urzędzie Gminy w Biskupcu, ul. Rynek 1, 13-340 Biskupiec, NIP: 877-10-02-969, REGON: 000532814, w siedzibie jednostki kontrolowanej oraz na obiektach cmentarnictwa wojennego, położonych na terenie gminy.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska pełnili:

- Arkadiusz Dobek – Wójt Gminy Biskupiec, wybrany w wyborach bezpośrednich, które odbyły się dnia 21 października 2018 r., urząd objął w dniu 23 listopada 2018 r., tj. z chwilą złożenia ślubowania wobec Rady Gminy Biskupiec, zgodnie z art. 29a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506).

[Dowód: akta kontroli str. 1-2]

- Katarzyna Wiśniewska – Kierownik Wydziału Budownictwa, Inwestycji i Ochrony Środowiska Urzędu Gminy Biskupiec, na zajmowanym stanowisku od 1 października 2015 r.

[Dowód: akta kontroli str. 3-6]

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, Wydział Polityki Społecznej, Oddział Budżetu, Planowania i Analiz, w składzie:

- Emilia Orzoł – inspektor wojewódzki, legitymacja służbowa nr 16/2019 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, pełniąca funkcję przewodniczącego zespołu kontrolnego, na podstawie wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego pisemnego, imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.555.2019 z dnia 5 czerwca 2019 r., która w dniu 31 maja 2019 r. złożyła oświadczenie o braku istnienia przesłanek uzasadniających wyłączenie od udziału w przedmiotowej kontroli.

[Dowód: akta kontroli str. 7-8]

- Anna Cybulska – inspektor wojewódzki, legitymacja służbowa nr 111/2018 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, członek zespołu kontrolnego, na podstawie wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego pisemnego, imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.556.2019 z dnia 5 czerwca 2019 r., która w dniu 31 maja 2019 r. złożyła oświadczenie o braku istnienia przesłanek uzasadniających wyłączenie od udziału w przedmiotowej kontroli.

[Dowód: akta kontroli str. 9-10]

Termin kontroli: kontrola rozpoczęła się i zakończyła w dniu 12 czerwca 2019 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 10/2019.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: ocena realizacji powierzonych Gminie Biskupiec zadań z zakresu administracji rządowej, dotyczących obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych.
- okres objęty kontrolą: od dnia rozpoczęcia realizacji zadań objętych Porozumieniem do dnia 12 czerwca 2019 r.

Jednostka kontrolowana została poinformowana o przedmiotowej kontroli pismem nr PS-I.431.5.1.2019 z dnia 4 czerwca 2019 r. W dniu kontroli jednostkę reprezentowała Ewa Posiadeł – Skarbnik Gminy Biskupiec.

Przed rozpoczęciem czynności, kontrolujący okazali stosowne imienne upoważnienia, a także zapoznali z przedmiotem, zakresem oraz sposobem przeprowadzenia kontroli.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2234 z późn. zm.), w związku z § 5 Porozumienia Nr PS-I.5230.1.5.2019 zawartego w dniu 11 kwietnia 2019 r. pomiędzy Wojewodą Warmińsko-Mazurskim a Gminą Biskupiec w sprawie powierzenia Gminie prowadzenia zadań z zakresu administracji rządowej, dotyczących obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych (Dz. Urz. woj. warm.-maz. poz. 2756 z 29 maja 2019 r.).

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Urzędu Gminy Biskupiec ocenia się pozytywnie.

W wyniku przeprowadzonych czynności ustalono, że w okresie objętym kontrolą, zadania wynikające z przedmiotu kontroli, realizuje Wydział Budownictwa, Inwestycji i Ochrony Środowiska. Wskazuje na to zapis § 38 pkt 7 w części: „Ponadto” regulaminu organizacyjnego, stanowiący załącznik do Zarządzenia nr 169/2018 Wójta Gminy Biskupiec z dnia 14 grudnia 2018 r. w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędowi Gminy w Biskupcu, w brzmieniu: „Prowadzenie spraw związanych z utrzymaniem cmentarzy wojennych”. Kontrolowana komórka organizacyjna podlega bezpośrednio Sekretarzowi Gminy/Zastępcy Wójta.

[Dowód: akta kontroli str. 11-20]

Obowiązki wynikające z powierzonych gminie zadań przydzielono (wcześniej) – referentowi ds. spraw gospodarki komunalnej i mieszkaniowej w ww. Wydziale, na zajmowanym stanowisku od dnia 15 września 2017 r. Zapis zadania w brzmieniu, jak w regulaminie organizacyjnym, został ujęty w zakresie obowiązków służbowych, uprawnień i odpowiedzialności pracownika - część II „Szczegółowy zakres obowiązków służbowych”, ust. 4 „Ponadto”, pkt 7.

[Dowód: akta kontroli str. 21-25]

W związku z nieobecnością, w dniu kontroli (czynności służbowe poza siedzibą urzędu), informacji i wyjaśnień kontrolującym udzielał wskazany przez przełożonych pracownik, tj. – młodszy referent ds. budownictwa, gospodarki mieszkaniowej, gospodarki gruntami, mienia komunalnego i gospodarki komunalnej, który ponadto udostępniał niezbędne dokumenty objęte przedmiotem kontroli.

Z okazanej kontrolującym dokumentacji wynika, że na stanowisku pracy prowadzona jestteczka oznaczona symbolem komórki organizacyjnej oraz symbolem i hasłem według jednolitego rzeczowego wykazu akt, tj. KRŚ.7045 „Utrzymanie miejsc grzebalnych”. Dokumentacja zgromadzona w tej teczce obejmuje m.in.: korespondencję prowadzoną z Wydziałem Polityki Społecznej W-M UW w Olsztynie związaną z przejęciem w 2019 r. zadań z zakresu administracji rządowej, dotyczących obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych, informację o planowanej sesji Rady Gminy Biskupiec, na której będzie procedowany projekt uchwały wymaganej do zawarcia porozumienia w trybie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, uchwałę nr V/55/2019 Rady Gminy Biskupiec z dnia 28 marca 2019 r., umowę o dzieło w przedmiocie utrzymania mogiły wojennej w Łąkorzu, zawiadomienie o przedmiotowej kontroli.

W odrębnej teczce, oznaczonej symbolem KRŚ.7041 i hasłem „Ewidencja cmentarzy na terenie samorządu” (kat. „A”), przechowywane są karty ewidencyjne dwóch obiektów cmentarnictwa wojennego wraz z załącznikami w postaci dokumentacji fotograficznej i mapek z zaznaczoną lokalizacją. Karty obiektów zawierają informacje (wypełnione w zależności od posiadanej wiedzy), takie jak: nazwa gminy, powiatu, miejscowości, dawna nazwa miejscowości, rodzaj i opis lokalizacji obiektu, właściciela (zarządcy) terenu, numer i data wpisu do rejestru zabytków, rodzaj obiektu, powierzchnia obiektu, okres historyczny, informacja o pochowanych, status i narodowość pochowanych, stan zachowania obiektu, bibliografia.

Prowadzenie ewidencji grobów i cmentarzy wojennych jest działaniem ciągłym, dlatego też od pracownika realizującego kontrolowane zadania wymagane jest nanoszenie, w miarę potrzeb, stosownych zmian lub dodatkowych wpisów w kartach ewidencyjnych, w oparciu o weryfikację danych w terenie oraz inne dostępne źródła informacji. Karty ewidencyjne należy aktualizować poprzez stosowny opis (np. zakres prac, data ich wykonania, źródła finansowania) i dokumentację fotograficzną. Powyższe pozwoli na prześledzenie historii danego obiektu i prowadzonych na nim działań.

Zgodnie z przedstawioną ewidencją, na terenie gminy Biskupiec znajdują się następujące obiekty grobownictwa wojennego:

- mogiła zbiorowa ludności cywilnej z II wojny światowej – robotników leśnych i członków ich rodzin zamordowanych przez Ukraińców, położona na cmentarzu parafialnym w miejscowości Łąkorz,
- mogiła zbiorowa żołnierzy napoleońskich poległych w walce z Kozakami i Prusakami na przełomie lat 1812/1813, znajdująca się w lesie w miejscowości Wardęgowo.

Nadzorowi konserwatorskiemu na podstawie wpisu do rejestru zabytków nieruchomości województwa warmińsko-mazurskiego, podlega przykościelny cmentarz katolicki w Łąkorzu, na terenie którego znajduje się mogiła wojenna osób zamordowanych 7 lutego 1945 r., co zostało odnotowane w karcie ewidencyjnej. Kontrolującym udzielono wyjaśnień, że z uwagi na charakter zaplanowanych i prowadzonych prac w badanym okresie, nie zachodziła potrzeba dokonywania uzgodnień z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Z tego względu gmina nie wniosowała również o wyrażenie zezwolenia na przeprowadzenie robót ziemnych, wznoszenie pomników i innych urządzeń na grobach wojennych do których, zgodnie z art. 5 ustawy o grobach i cmentarzach wojennych, jest wymagane zezwolenie wojewody.

[Dowód: akta kontroli str. 26-27]

Zadania będące przedmiotem kontroli kontrolowana jednostka przejęła na mocy Uchwały Nr V/55/19 Rady Gminy Biskupiec z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie: przyjęcia przez Gminę Biskupiec na 2019 rok, zadań zleconych z zakresu administracji rządowej związanych z bieżącym utrzymaniem grobów i cmentarzy wojennych znajdujących się na terenie gminy oraz upoważnienia Wójta Gminy Biskupiec do zawarcia w tym zakresie porozumienia pomiędzy Wojewodą Warmińsko-Mazurskim a Gminą Biskupiec. Na tej podstawie Wójt Gminy Biskupiec w dniu 11 kwietnia 2019 r. zawarł z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim Porozumienie Nr PS-I.5230.1.5.2019, a określone w nim środki finansowe w kwocie 1.000 zł, tj. zgodnie ze złożonym zapotrzebowaniem, wpłynęły na konto UG Biskupiec w dniu 29 kwietnia 2019 r.

[Dowód: akta kontroli str. 28]

Wykonanie zadań określonych w przedmiotowym Porozumieniu, obejmujących mogiłę zbiorową ludności cywilnej z II wojny światowej, umiejscowionej na terenie cmentarza parafialnego w Łąkorzu, Wójt Gminy Biskupiec zlecił osobie fizycznej, zamieszkałej w Łąkorzu (nieprowadzący działalności gospodarczej), w drodze umowy o dzieło zawartej w dniu 20 maja 2019 r. Zakres ww. umowy obejmuje utrzymanie mogiły wojennej, w tym pielęgnację terenu przyległego do mogiły, tj.: usuwanie chwastów i zagrabienie, wywóz zanieczyszczeń, zmiatanie dróg umocnionych i przejść między mogiłą, oczyszczanie krzyża i płyt nagrobnych. Do wykonania tych prac wykonawca używa własnych materiałów i narzędzi. Zgodnie z wyjaśnieniami, wykonawca zakupuje również kwiaty i znicze, którymi dekoruje mogiłę wojenną. Stosownie do zapisów umowy, termin świadczenia usługi rozpoczął od dnia podpisania umowy, a zakończył do dnia 15 grudnia 2019 r.

Za realizację przedmiotu umowy ustalono wynagrodzenie w wysokości 1.200 zł brutto, w tym 1.000 zł stanowi dotacja Wojewody, a pozostała kwota (200 zł) pochodzi ze środków własnych gminy. W myśl zapisów umowy, przekazanie należności następuje w dwóch

równych ratach po 600 zł brutto, po przedłożeniu rachunków przez wykonawcę, w terminach: I rachunek do dnia 25 sierpnia 2019 r., II rachunek do dnia 15 grudnia 2019 r.

[Dowód: akta kontroli str. 29-30; 26-27]

W toku kontroli ustalono, że z uwagi na dwa etapy płatności określone w zleceniu z dnia 20 maja 2019 r., na dzień kontroli nie wykorzystano środków finansowych z dotacji Wojewody w wysokości 1.000 zł, przekazanych na realizację w 2019 r. zadań z zakresu utrzymania grobów i cmentarzy wojennych. Tym samym, zaplanowane na bieżący rok środki własne gminy w kwocie 200 zł, również nie zostały wydatkowane.

[Dowód: akta kontroli str. 31]

Zgodnie z Porozumieniem Nr PS-I.5230.1.5.2019 z dnia 11 kwietnia 2019 r. sprawozdanie merytoryczno-finansowe z realizacji zadań w nim określonych, następuje w dwóch terminach: do dnia 15 września 2019 r. i do dnia 15 stycznia 2020 r., tj. po dacie przedmiotowej kontroli.

Kontrolujących poinformowano, że bieżący nadzór nad stanem utrzymania mogiły zbiorowej w Łąkorzu sprawuje pracownik UG w Biskupcu, odpowiedzialny za realizację powierzonych zadań, który zgłasza wykonawcy ewentualne uwagi i potrzeby, co do zakresu prac. W ramach nadzoru, pracownik przed przekazaniem rachunków wystawionych przez wykonawcę do dalszej realizacji, dokonuje odbioru zleconych prac, z czego sporządzany jest protokół.

Natomiast opiekę i patronat społeczny nad leśną mogiłą zbiorową żołnierzy Wojsk Napoleońskich w Wardęgowie sprawuje Stowarzyszenie Ochrony Przyrody i Dziedzictwa Kulturowego w Łąkorzu. Z inicjatywy tego Stowarzyszenia, w 2014 r. uporządkowano i zagospodarowano pobliski obszar mogiły, a w jej dalszej odległości umiejscowiono obelisk poświęcony żołnierzom Wielkiej Armii Napoleona. Pieczę nad tym miejscem obejmują również uczniowie Szkoły Podstawowej w Ostrowitem, którzy okolicznościowo porządkują teren i zapalają znicze. Z obserwacji wynika, że miejsce przy mogile żołnierzy Napoleońskich w Wardęgowie jest odwiedzane przez turystów oraz wycieczki szkolne. Ponadto, od kilku lat Stowarzyszenie Dla Ostrowitego i Okolic "Iskra Wzajemności" organizuje tematyczne widowisko historyczne, które poprzedza uroczystość pod obeliskiem poświęconym żołnierzom napoleońskim w Wardęgowie. W ocenie kontrolujących działania te przyczyniają się do ochrony i popularyzowania tego historycznego miejsca.

Ponadto kontrolujący przyjęli wyjaśnienia, że w badanym okresie nie odnotowano aktów wandalizmu wobec obiektów cmentarnictwa wojennego, jak też skarg na stan ich utrzymania.

[Dowód: akta kontroli str. 26-27]

W dniu kontroli, w obecności pracownika UG w Biskupcu, przeprowadzono oględziny mogiły zbiorowej ludności cywilnej, znajdującej się na cmentarzu parafialnym w miejscowości Łąkorz oraz mogiły zbiorowej żołnierzy napoleońskich w Wardęgowie. W wyniku przeprowadzonej wizytacji stwierdzono, że jakość wykonanych prac porządkowo-pielęgnacyjnych, zorganizowanych przez Gminę Biskupiec w przypadku mogiły zbiorowej w Łąkorzu, nie budzi zastrzeżeń. Mogiła jest zadbana, udekorowana kwiatami doniczkowymi (naturalnymi i sztucznymi), a otoczenie systematycznie oczyszczane ze zbędnej roślinności (w trakcie prac związanych z koszeniem przyległego trawnika).

Kontrolujący lustrując leśną mogiłę wojenną żołnierzy napoleońskich w Wardęgowie, założonej w formie kopca ziemnego, zauważyli potrzebę ucytelnienia jej zarysu, by uzyskała bardziej godny charakter. Miejsce pochówku żołnierzy francuskich oznaczone jest jedynie drewnianą tabliczką informacyjną, a pobliski teren wyposażono w drewnianą wiatę oraz ławy i stoły dla turystów wraz z parkingiem. Z kolei obelisk poświęcony żołnierzom francuskim, powstały w 2014 r., usytuowany jest w znacznej odległości od miejsca ich pochówku.

Według kontrolujących należy rozważyć, w miarę możliwości finansowych oraz w uzgodnieniu z właścicielem terenu (w zarządzie Nadleśnictwa Jamy) i Stowarzyszeniem Ochrony Przyrody i Dziedzictwa Kulturowego w Łąkorzu, uporządkowanie i wyeksponowanie kopca, np. poprzez posadowienie krzyża, który zgodnie z materiałami źródłowymi, został usunięty w okresie międzywojennym. Obecny stan zachowania mogiły (teren porośnięty drzewami, przykryty ściółką) oraz sposób zagospodarowania jej otoczenia, nie pozwalają na rozpoznanie przez osoby przyjezdne występowania w tym miejscu pochówków żołnierskich.

[Dowód: akta kontroli str. 32-36]

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe oceny i wnioski, wnoszę o wykorzystanie uwag zespołu kontrolnego dotyczących zaplanowania niezbędnych prac na mogile żołnierzy Wojsk Napoleońskich w Wardęgowie oraz jej stosownego oznakowania, w uzgodnieniu z właścicielem działki oraz Stowarzyszeniem Ochrony Przyrody i Dziedzictwa Kulturowego w Łąkorzu. Powyższy wniosek został wyszczególniony w wystąpieniu pokontrolnym nr PS-V.431.13.2014 z dnia 24 listopada 2014 r., po kontroli przeprowadzonej 9 września 2014 r.

Proszę Pana Wójta o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 21 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Artur Chojewski

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	1778729.3861624.3240779
Nazwa dokumentu	Wystąpienie pokontrolne - UG Biskupiec.pdf
Tytuł dokumentu	Wystąpienie pokontrolne - UG Biskupiec
Data dokumentu	2019-08-26 15:00:23
Skrót dokumentu	82FFB769D8C28DE0663D0C03553D9460830FB388
Wersja dokumentu	1.8
Data podpisu	2019-08-26 15:00:20
Podpisane przez	Artur Henryk Chojecki WOJEWODA
Akceptacja	JASTRZĘBSKI MARCIN, 2019-08-22 15:01:12, wersja 1.4 (dyrektor wydziału, PS - Wydział Polityki Społecznej (PS), PS - Wydział Polityki Społecznej (PS)) Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie
Akceptacja	KOROŚ-CZUBAK ANNA, 2019-08-22 12:42:03, wersja 1.4 (zastępca kierownika oddziału, PS - Wydział Polityki Społecznej (PS), Oddział Budżetu Planowania i Analiz (PS-I)) Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie
Akceptacja	CYBULSKA ANNA, 2019-08-20 11:54:02, wersja 1.0 (inspektor wojewódzki, PS - Wydział Polityki Społecznej (PS), Oddział Budżetu Planowania i Analiz (PS-I)) Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie
	EZD 3.90.65.65.14794
Data wydruku:	2019-08-28 09:02:41
Autor wydruku:	ORZOŁ EMILIA